SUOSITUKSET

KOMISSIO

KOMISSION SUOSITUS

annettu 23 päivänä kesäkuuta 2009,

Euroopan tilastojärjestelmän viitemetatiedoista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/498/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kansallisille ja yhteisön tilastoviranomaisille tarkoitetuissa Euroopan tilastojen käytännesäännöissä [1] luetellaan 15 periaatetta, joka liittyvät institutionaaliseen ympäristöön, tilastoprosesseihin ja tilastotietojen tuottamiseen.

(2) Euroopan tilastojen käytännesääntöjen periaate nro 15 koskee yhteisön tilastojen saatavuutta ja selkeyttä, ja siinä korostetaan myös, että tilastojen mukana seuraavat metatiedot olisi dokumentoitava standardoitujen metatietojärjestelmien mukaisesti.

(3) Viitemetatiedot ovat olennainen osa kunkin tilastoviranomaisen metatietojärjestelmää.

(4) Hyväksymällä Euroopan tilastojen käytännesäännöt kansalliset ja yhteisön tilastoviranomaiset ovat sitoutuneet tuottamaan korkealuokkaisia tilastoja, mikä edellyttää lisäksi avoimempaa ja yhdenmukaistettua raportointia tietojen laadusta.

(5) Kansainvälinen järjestelypankki, Euroopan keskuspankki, yhteisön tilastoviranomainen (Eurostat), Kansainvälinen valuuttarahasto, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö, Yhdistyneet Kansakunnat ja Maailmanpankki ovat käynnistäneet tietojen ja metatietojen jakamista ja vaihtoa koskevia yhteisiä teknisiä ja tilastostandardeja käsittelevän SDMX-aloitteen, jonka puitteissa on laadittu SDMX:n sisältöön painottuvat ohjeet, joilla tuetaan yhdenmukaistettujen viitemetatietojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa Euroopan tilastojärjestelmässä.

(6) Tehokkuutta voidaan parantaa huomattavasti, kun viitemetatiedot tuotetaan Euroopan tilastojärjestelmässä yhdenmukaistetun tilastokäsitteistön pohjalta mutta kansallisille ja yhteisön tilastoviranomaisille annetaan samalla mahdollisuus lisätä tarvittaessa tilastokäsitteitä tietyille tilastointialueille.

(7) Euroopan tilastoista 11 päivänä maaliskuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 223/2009 [2] tarjoaa viitekehyksen tälle suositukselle,

SUOSITTELEE JÄSENVALTIOILLE SEURAAVAA:

1. Kansallisia tilastoviranomaisia pyydetään käyttämään liitteessä lueteltuja käsitteitä ja alakäsitteitä kootessaan viitemetatietoja eri tilastointialueilla ja vaihtaessaan viitemetatietoja Euroopan tilastojärjestelmän sisällä tai sen ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

[1] Kansallisten ja yhteisön tilastoviranomaisten riippumattomuudesta, koskemattomuudesta ja vastuuvelvollisuudesta 25 päivänä toukokuuta 2005 annettu komission suositus, KOM(2005) 217 lopullinen.

[2] EUVL L 87, 31.3.2009, s. 164.

2. Kansallisten tilastoviranomaisten olisi lisättävä edellä mainittuun käsitteiden ja alakäsitteiden luetteloon uusia tilastokäsitteitä, jos se on tietyillä tilastointialueilla tarpeen.

3. Kansallisia tilastoviranomaisia pyydetään säännöllisesti ilmoittamaan komissiolle (Eurostatille) siitä, miten ne käyttävät liitteessä lueteltuja käsitteitä ja alakäsitteitä.

Tehty Brysselissä 23 päivänä kesäkuuta 2009.

Komission puolesta

Joaquín ALMUNIA

Komission jäsen

LIITE

Luettelo tilastollisista käsitteistä ja alakäsitteistä (mukaan lukien käsitteiden ja alakäsitteiden määritelmät)

Numero	Käsite	Alakäsite	Kuvaus
1.	Yhteystaho		Tiedoista tai metatiedoista vastaava henkilö tai organisaatio, myös tiedot siitä, miten tähän yhteystahoon saadaan yhteys
1.1		Yhteys-organisaatio	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan organisaation nimi
1.2		Yhteys-organisaation yksikkö	Organisaation alaosasto, jonka puoleen voidaan kääntyä
1.3		Yhteyshenkilön nimi	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan henkilön nimi
1.4		Yhteyshenkilön tehtävä	Yhteyshenkilön tekninen vastuualue, kuten "menetelmät", "tietokannan hallinta" tai "levitys"
1.5		Yhteyshenkilön postiosoite	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan henkilön postiosoite
1.6		Yhteyshenkilön sähköposti-osoite	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan henkilön sähköpostiosoite
1.7		Yhteyshenkilön puhelinnumero	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan henkilön puhelinnumero
1.8		Yhteyshenkilön faksinumero	Tiedoista tai metatiedoista vastaavan henkilön faksinumero
2.	Metatiedon päivitys		Päivämäärä, jona metatietoelementti sisällytettiin tietokantaan tai sitä muutettiin
2.1		Metatieto viimeksi varmennettu	Päivämäärä, jona aluetta hallinnoiva taho on tehnyt viimeisimmän varmennuksen sen vahvistamiseksi, että lähetetty metatieto on edelleen ajan tasalla, vaikka sen sisältöä ei olisikaan muutettu
2.2		Metatieto viimeksi lähetetty	Päivämäärä, jona metatietoa on viimeksi levitetty
2.3		Metatieto viimeksi päivitetty	Päivämäärä, jona metatiedon sisältö on viimeksi päivitetty
3.	Tilastollinen esitystapa		
3.1		Tiedon kuvaus	Tietokokonaisuuden pääominaispiirteet kuvattuna helposti ymmärrettävällä tavalla, viittaus levitettyihin tietoihin ja indikaattoreihin
3.2		Luokittelu-järjestelmä	Kohteiden järjestäminen tai jakaminen ryhmiin kohteiden yhteisten ominaisuuksien perusteella
3.3		Alakohtainen kattavuus	Pääasialliset talouden tai muut alat, jotka tilastot kattavat
3.4		Tilastokäsitteet ja -määritelmät	Tilastollisten havaintojen tilastolliset tunnusluvut
3.5		Tilastoyksikkö	Yksikkö, josta tietoa haetaan ja josta tilastot lopulta kootaan
3.6		Tilastoinnin perusjoukko	Määrätyn henkilö-, kohde- tai tapahtumaluokan kaikki jäsenet tai koko joukko

Numero	Käsite	Alakäsite	Kuvaus
3.7		Viitealue	Maa tai maantieteellinen alue, johon mitattu tilastollinen ilmiö liittyy
3.8		Ajallinen kattavuus	Ajanjakso, jolta tiedot on saatavissa
3.9		Perusjakso	Ajanjakso, jota käytetään indeksiluvun perustana tai johon jatkuva aikasarja viittaa
4.	Mittayksikkö		Yksikkö, jona tiedon arvot mitataan
5.	Viitejakso		Ajanjakso tai ajankohta, johon mitatun havainnon on tarkoitus viitata
6.	Institutio-naalinen valtuutus		Säännöt tai muut viralliset ohjeet, joilla organisaatiolle annetaan vastuu ja toimivalta tilastojen keräämistä, käsittelyä ja levitystä varten
6.1		Säädökset ja muut sopimukset	Säädökset tai muut viralliset tai epäviralliset sopimukset, joilla tietylle elimelle annetaan vastuu ja toimivalta tilastojen keräämistä, käsittelyä ja levitystä varten
6.2		Tietojen jakaminen	Järjestelyt tai menettelyt tietojen jakamiseksi ja koordinoinnin järjestämiseksi tietoa tuottavien elinten välillä
7.	Luottamuk-sellisuus		Tiedon ominaisuus, joka osoittaa, missä määrin tiedon luvaton paljastaminen voisi vahingoittaa tai haitata lähteen tai muiden asiaan liittyvien tahojen etua
7.1		Luottamuk-sellisuus – periaatteet	Lainsäädännölliset toimenpiteet tai muut viralliset menettelyt, joilla estetään sellaisen tiedon luvaton paljastaminen, jonka avulla voidaan joko suoraan tai välillisesti tunnistaa henkilö tai taloudellinen yksikkö
7.2		Luottamuk-sellisuus – tietojen käsittely	Tiedonkäsittelyyn sovellettavat säännöt, joilla on määrä varmistaa tilastosalaisuus ja estää tietojen luvaton paljastaminen
8.	Julkaisu-politiikka		Säännöt tilastotiedon levittämiseksi asianomaisille
8.1		Julkaisu-kalenteri	Tilastojen julkaisupäivien aikataulu
8.2		Pääsy julkaisu-kalenteriin	Pääsy julkaisukalenteritietoihin
8.3		Käyttäjien pääsy	Toimintaperiaatteet, jotka koskevat tiedon julkaisemista käyttäjille, levityksen laajuutta (esim. julkinen levitys, valikoiduille käyttäjille), sitä, miten käyttäjille tiedotetaan tietojen julkaisemisesta, ja sitä, määrätäänkö toimintaperiaatteissa tilastotietojen levittämisestä kaikille käyttäjille
9.	Levitystiheys		Tilastojen levittämisen aikaväli tiettynä ajanjaksona
10.	Levitystapa		Väline, jonka avulla tilastotiedot ja metatiedot levitetään
10.1		Uutistiedote	Tietoihin liittyvät säännölliset tai yksittäiset lehdistötiedotteet
10.2		Julkaisut	Säännölliset tai yksittäiset julkaisut, joilla tiedot annetaan julkisesti saataville
10.3		Verkko-tietokanta	Tiedot verkossa olevista tietokannoista, joissa levitettävät tiedot ovat saatavilla

Numero	Käsite	Alakäsite	Kuvaus
10.4		Mikrotason tietojen käyttö-mahdollisuudet	Tiedot siitä, levitetäänkö myös mikrotason tietoja
10.5		Muut	Viittaukset tärkeimpiin muihin tiedonlevitystapoihin
11.	Asiakirja-aineiston saatavuus		
11.1		Menetelmiä koskeva asiakirja-aineisto	Saatavilla olevien menetelmiä koskevien asiakirjojen kuvaus ja viitteet
11.2		Laatua koskeva asiakirja-aineisto	Asiakirja-aineisto menettelyistä, joita sovelletaan laadunhallinnassa ja laadunarvioinnissa
12.	Laadunhallinta		Organisaation tilastotuotteiden ja tilastointiprosessien laadunhallinnassa käytössä olevat järjestelmät ja puitteet
12.1		Laadun-varmistus	Kaikki toteutetut järjestelmälliset toiminnot, joiden voidaan osoittaa antavan varmuuden siitä, että prosessit täyttävät tilastotietojen tuotantoa koskevat vaatimukset
12.2		Laadunarviointi	Yleinen tietojen laadun arviointi yhdenmukaisten laatukriteereiden pohjalta
13.	Relevanssi		Se, missä määrin tilastotiedot vastaavat käyttäjien nykyisiä ja mahdollisia tarpeita
13.1		Käyttäjän tarpeet	Kuvaus käyttäjistä ja heidän tarpeistaan tilastotietojen osalta
13.2		Käyttäjä-tyytyväisyys	Toimenpiteet käyttäjätyytyväisyyden määrittämiseksi
13.3		Täydellisyys	Se, missä laajuudessa kaikki tarvittavat tilastot ovat saatavilla
14.	Tarkkuus ja luotettavuus		Tarkkuus: laskennan tai estimaattien läheisyys niihin tarkkoihin tai todellisiin arvoihin nähden, joita tilastoilla oli tarkoitus mitata. Luotettavuus: alkuperäisen estimoidun arvon ja myöhemmän estimoidun arvon välinen vastaavuus
14.1		Yleinen tarkkuus	Tiettyyn tietokokonaisuuteen tai alueeseen liittyvä tarkkuuden arviointi, jossa tiivistetään eri osatekijät
14.2		Otantavirhe	Perusjoukon arvon ja satunnaisotoksesta johdetun estimaatin erotuksen osa, joka johtuu siitä, että vain perusjoukon osa on laskettu
14.3		Otanta-vaihtelusta johtumaton virhe	Virhe tutkimuksen estimaateissa, joka ei johdu otantavaihteluista
15.	Ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus		
15.1		Ajantasaisuus	Tietojen saatavuuden ja tietojen kuvaaman tapahtuman tai ilmiön välinen ajanjakso
15.2		Oikea-aikaisuus	Tietojen toimitusajankohdan ja toimituksen tavoiteajankohdan välinen viive

Numero	Käsite	Alakäsite	Kuvaus
16.	Vertailu-kelpoisuus		Käytettyjen tilastokäsitteiden ja mittausvälineiden ja -menettelyjen eroavaisuuksien vaikutuksen mittaaminen, kun tilastoja verrataan maantieteellisten alueiden tai eri ajanjaksojen välillä
16.1		Maan-tieteellinen vertailu-kelpoisuus	Se, missä määrin eri maantieteellisiä alueita koskevat tilastot ovat vertailukelpoisia
16.2		Ajallinen vertailu-kelpoisuus	Se, missä määrin eri aikoja koskevat tilastot ovat vertailukelpoisia tai sovitettavissa yhteen
17.	Yhtenäisyys		Se, missä määrin tilastoja voidaan luotettavasti yhdistellä eri tavoin ja eri käyttötarkoituksia varten
17.1		Yhtenäisyys alueiden välillä	Se, missä määrin muista tietolähteistä tai tilastointialueilta hankitut tilastot ovat sovitettavissa yhteen
17.2		Sisäinen yhtenäisyys	Se, missä määrin tilastot ovat tietyn tietokokonaisuuden sisällä yhtenäiset
18.	Kustannukset ja rasite		Tilastotuotteen keräämiseen ja tuottamiseen liittyvät kustannukset ja vastausrasite
19.	Tietojen tarkistaminen		Kaikki julkaistujen tilastotietojen arvojen muutokset
19.1		Tietojen tarkistamisen periaate	Toimintaperiaate, jolla on määrä varmistaa levitettyjen tietojen avoimuus, kun alustavia koottuja tietoja myöhemmin tarkistetaan
19.2		Tietojen tarkistamisen käytäntö	Tiedot tietojen tarkistamiskäytännöstä
20.	Tilastollinen käsittely		
20.1		Lähdetiedot	Tilastollisten aggregaattien kokoamiseen käytetyn tilastollisen raakatiedon ominaispiirteet ja osatekijät
20.2		Tiedonkeruun tiheys	Lähdetiedon keruutiheys
20.3		Tiedonkeruu	Järjestelmällinen prosessi tiedon keräämiseksi virallisia tilastoja varten
20.4		Tiedon validointi	Prosessi tietojen kokoamisesta saatujen tulosten seuraamiseksi ja tilastollisten tulosten laadun varmistamiseksi
20.5		Tiedon kokoaminen	Tiedoille tehdyt toimenpiteet uusien tietojen johtamiseksi tiettyjen sääntöjen mukaisesti
20.6		Mukauttaminen	Menettelyt tilastotietojen muuttamiseksi, jotta ne vastaisivat kansallisia tai kansainvälisiä standardeja tai jotta tiettyjä tietokokonaisuuksia koottaessa voitaisiin puuttua eroihin tietojen laadussa
21.	Huomautukset		Täydentävä kuvaus, joka voidaan liittää tietoon tai metatietoon